

18 Aralık 2013

Sayı : 64272063-610 - 34 24
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-33537)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 21.11.2013 tarih ve 43452547-120-07-151244 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Oktay EKŞİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/33537 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (4 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OKTAY EKŞİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/33537)**

Soru 1:

AB 2013 İlerleme Raporunda Bakanlığınızı ilgilendiren ve bugüne kadar ilerleme kaydedilmeyen hususlar tespit edilmiş olup bu bağlamda;

-Doğalgaz transit geçiş rejiminin saydamlaştırması üzerine hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir denilmektedir. Bu doğru mudur?

Cevap 1:

Ülkemizde petrolün ve doğal gazın Türkiye topraklarından transit olarak taşınması amacıyla inşa edilecek boru hatlarına uygulanacak hukuki rejim, ilgili ülkeler arasında imzalanan milletlerarası anlaşmalar ve yatırımcılar ile hükümetler arasında imzalanan ev sahibi hükümet anlaşmaları yoluyla tesis edilmektedir. Söz konusu anlaşmalar TBMM'de onaylanarak kanun hükmünü kazanmakta ve Resmi Gazetede yayımlanmaktadır.

4586 sayılı Petrolün Boru Hatlarıyla Transit Geçişine Dair Kanun, hakkında bir milletlerarası anlaşma akdedilmiş transit boru hatlarına ilişkin usul ve esasları belirlemekte ve Ülkemizin taraf olduğu milletlerarası anlaşma hükümlerinin uygulanmasını amaçlamaktadır. 2000 yılında TBMM'de kabul edilerek yasalanan mezkûr kanun, petrolün ve doğal gazın transit geçişine ilişkin genel düzenlemeler içermekle birlikte, daha çok Bakü -Tiflis - Ceyhan Ana İhraç Ham Petrol Boru Hattının ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmış bir kanun olması nedeniyle günümüzün dinamik enerji piyasalarının ihtiyaçlarını karşılayamadığı düşünülmekte olup hâlihazırda Bakanlığımızca konuya ilişkin bir kanun tasarısı hazırlanmış ve yasalama için gerekli süreç başlatılmış bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan çerçevede, AB Komisyonu tarafından herhangi bir gerekçe ortaya konulmadan "Doğal gazın transit geçişinde şeffaflık sağlanması konusunda herhangi bir ilerleme sağlanmamıştır." şeklindeki yoruma Bakanlığımızca iştirak edilememektedir. Kaldı ki, geçmişte Nabucco Projesi kapsamında Avrupa Komisyonunun da gözlemci olduğu bir süreçte müzakere edilerek imzalanmış bulunan Hükümetlerarası Anlaşma doğal gazın Ülkemiz üzerinden transiti konusunda son derece şeffaf ve öngörülebilir bir anlaşma olarak akdedilmiş bulunmaktadır.

Soru 2:

EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu) dağıtım şirketlerini gözlem ve denetim görevleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına devredildiği bu durumun AB müktesebatıyla uyum teşkil etmediği doğru mudur?

Cevap 2:

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında, elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin Bakanlık tarafından yapılacağı ve yine aynı madde de Bakanlık tarafından düzenlenen ve karara bağlanan denetim raporlarının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'na bildirileceği ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından karara bağlanacağı hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında ise EPDK'nın dağıtım faaliyetlerini yönlendireceği, izleyeceği ve denetleyeceği hükmü yer almaktadır. 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 5 inci maddesinin altıncı fıkrasının i bendi ve 9 uncu maddesinin ikinci paragrafının e bendinde EPDK'nın gözetim ve denetim yetkilerine yönelik hususlar yer almaktadır. Söz konusu maddelerde ifade edildiği üzere, Bakanlık'a elektrik dağıtım şirketlerinin denetimine yönelik görev devri EPDK'nın denetim yetkisini, görev ve sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OKTAY EKŞİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/33537)**

Ayrıca, 2009/72/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifinin Düzenleyici Otoritelerin Görev ve Yetkileri adlı 37 nci başlığında, düzenleyici otoritelerin izleme, raporlama ve sektör katılımcılarının mevzuatlara ve standartlara uyumunu teminat altına almaya yönelik hükümler yer almaktadır. Söz konusu direktif hükümleri, 6446 sayılı ve 4628 sayılı Kanunlarda yer alan hükümler göz önüne alındığında, Bakanlık'a dağıtım şirketlerinin denetimine yönelik görev verilmesinin AB Müktesebatı ile uyum teşkil etmemesi söz konusu değildir.

Soru 3:

Doğalgaz piyasa kanununun gereklerini yerine getirmek üzere BOTAŞ tarafından kontratların devri ve farklı fiyat uygulamaları konusunda bir ilerlemenin olmadığı doğru mudur?

Cevap 3:

4646 sayılı Kanun Geçici 2 inci maddesinde 2005 yılında öngörülen değişiklik sonrası hüküm "2009 yılına kadar toplam yıllık ithalat miktarını yıllık ulusal tüketimin yüzde yirmisine düşürünceye kadar, mevcut doğal gaz alım veya satım sözleşmelerinin kısmi veya bütün olarak tüm hak ve yükümlülükleri ile devredilmesi için istekli olan diğer ithalat lisans yeterlilik sahibi ve satıcı şirketten sözleşme devri hususunda ön onay alan şirketlerin katılacağı devir için Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) tarafından ihale yapılır. İhalede birinci olan şirketten başlamak üzere satıcı tarafla görüşmek ve yeni sözleşmeyi imzalamaya yönelik satıcı onayını temin etmek üzere BOTAŞ tarafından tüzel kişilere sırayla muvafakat verilir. İlgili tüzel kişi sözleşmenin satıcı tarafı ile devredilecek miktar için, yeni sözleşme yapmasından sonra devir yürürlüğe girer." şeklindedir. Bu kapsamda, BOTAŞ'ın sözleşme devrine yönelik iradesinin olması ve bu yönde işlemler tesis etmesi sözleşme devri sürecinin başlaması için gerekli ancak sözleşme devrinin sonuçlanması için yeterli değildir. Zira Kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere doğal gaz alım satım sözleşmesinin tarafı olan satıcı ülke şirketinin onayı sözleşme devrinin gerçekleşmesi açısından gereklidir. Dünya doğal gaz piyasası ise hükümetlerarası ilişkiler, enerji politikaları ve jeo-stratejik çıkarlar ekseninde ilerlemekte olup bu mülahazalar ile satıcı ülkelerin sözleşme devrine onay vermemesi durumunda süreç kilitlenmektedir. Başka bir deyişle, süreç satıcı tarafta inisiyatif tanımaktadır. Bu kapsamda, bilindiği üzere BOTAŞ tarafından gerçekleştirilen 4 bcm/yıl doğal gaz alımına konu kontratın özel sektöre devri tamamlanabilmiştir. Bunun yanı sıra yine 4646 sayılı Kanunun Geçici 2 Maddesi çerçevesinde BOTAŞ'ın süresi sona eren Rusya battı hattına ilişkin 6 bcm/yıl doğal gaz alımına konu sözleşmesinin sona ermesini müteakip EPDK tarafından BOTAŞ'ın ilgili lisansı sona erdirilmiştir. Müteakiben, 4 özel sektör şirketi toplamda 6 bcm/yıl doğal gaz alımında konu sözleşmeleri satıcı tarafla akdetmiştir. EPDK'dan ithalat lisansı alan bu dört şirket 1.1.2013 tarihinde ithalata başlamışlardır. Ayrıca, BOTAŞ'ın Azerbaycan'dan ithal ettiği doğal gazın 1,2 milyar/yıl kadarlık kısmının hükümetlerarası anlaşma çerçevesinde özel sektöre devri söz konusu olmuştur. Yaşanan gelişmeler paralelinde, yerli üretim de dikkate alındığında, BOTAŞ'ın toptan satış piyasa payı yaklaşık % 75 seviyesine inmiştir.

Soru 4:

Yeni kurulan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün kapasitesinin artırması gerektiği ve AB üye ülkelerinde olduğu gibi eşgüdüm işlevini yerine getirecek bir kurum oluşturulması gerekmektedir fikrine katılıyor musunuz? Bu konuda bahsedilen noksanlıkları ne zaman telafi etmeyi düşünüyorsunuz?

Cevap 4:

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 2 Kasım 2011 tarih ve 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Elektrik İşleri Etüt İdaresi

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OKTAY EKŞİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/33537)**

Genel Müdürlüğü kapatılmıştır. Bununla birlikte, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine ilişkin görevler 3154 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca kurulan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün görevleri aşağıda verilmiştir.

- a) Ülkenin hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının tespiti ve değerlendirilmesine yönelik ölçümler yapmak, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamak; araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak pilot sistemler geliştirmek, tanıtım ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek,
- b) Sanayide ve binalarda enerjinin verimli kullanımı ile ilgili olarak farkındalık oluşturmak ve bu amaçla çalışmalar yürütmek,
- c) Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanan enerji verimliliği uygulama projelerini ve araştırma ve geliştirme projelerini izlemek ve denetlemek,
- d) Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarındaki çalışmaları ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak,
- e) Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik projeksiyonlar ve öneriler geliştirmek.
- f) Ülkede ve dünyada enerji alanındaki çalışmaları ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak. Diğer ülkelerdeki benzer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak

Aynı zamanda yeni kurulan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün kapasitesi yeniden yapılandırılma sürecinde her geçen gün arttırılmaktadır.

Bakanlığımız ülkemizin artan enerji talebini dikkate alarak enerji arz güvenliğimize yönelik enerji politikaları oluşturulmakta, enerji arz güvenliğinden kaynaklanan riskleri azaltmak için serbest piyasa oluşturulması ve rekabete dayalı yatırım ortamının geliştirilmesi, yer altı ve yer üstü kaynaklarının ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlayacak şekilde değerlendirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla oranda kullanımının yaygınlaştırılması enerji politikamızın ana unsurları arasında yer almaktadır. Temel hedef yenilenebilir enerji kaynakların elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının 2023 yılında en az % 30 düzeyinde olmasının sağlanmasıdır. Alternatif enerji kaynaklarının optimal kullanımı için gerekli planlama ve etüt çalışmaları Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır. Güneş ve rüzgâr enerji potansiyellerini kullanma konusunda yeni projeler ülke bazında üretilmektedir.

5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanuna göre Enerji üretim tesis yatırımları; Kullanılacak elektromekanik sistemlerin yurt içinde imalat olarak temini, Güneş pilleri ve odaklayıcı üniteler kullanan elektrik üretim sistemleri kapsamında yapılacak AR-GE ve imalat yatırımları ve Biyokütle kaynaklarını kullanarak elektrik enerjisi veya yakıt üretimine yönelik AR-GE tesis yatırımları Bakanlar Kurulu kararı ile teşviklerden yararlandırılabilir. Yenilenebilir enerji kaynakları yatırımlarının geliştirilmesi için çeşitli teşvikler uygulanmaktadır. 5346 sayılı Kanuna göre işletmede olanlar dâhil 31/12/2015 tarihine kadar işletmeye girecek olanlara, bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinden ve enerji nakil hatlarından yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine % 85 indirim

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OKTAY EKŞİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/33537)**

uygulanmaktadır. 1 MW 'a kadar olan yenilenebilir enerji santrallerinde lisans alma ve şirket kurma mecburiyeti olmaksızın yatırımcının önü açılmış ve bu konudaki ikincil mevzuata yönelik çalışmalar da tamamlanmış durumdadır.